

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס גבולות של תקווה: קאנט על דת והיסטוריה

ד"ר נעם הופר | פילוסופיה

מס הקורס 31-135/01/02

Bounds of Hope: Kant on Religion and History

הרצאה+סמינריון	סוג הקורס:
2	היקף נ"ז:
תשפ"ה	שנת לימודים:
א	סמסטר:
—	יום ושעה
—	שעת קבלה:
noam.hoffer@biu.ac.il	מייל מרצה:
—	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס (להרחבה)

"למה אני רשאי לקוות?" - זאת השאלה הגדולה השלישית של קאנט, והיא המפתח לדיוניו הנרחבים על אמונה דתית, ותכליתיות בטבע ובהיסטוריה. בקורס נבחן את עמדותיו של קאנט על נושאים אלה ונדון האם הן רלוונטיות גם היום. נקרא קטעים נבחרים מתוך כתבי קאנט: ביקורת התבונה הטהורה, ביקורת התבונה המעשית, ביקורת כוח השיפוט, הדת בגבולות התבונה בלבד, אידיאה להיסטוריה אוניברסלית, על שלום הנצחי.

מטרות/תוצרי הלמידה (להרחבה)

ידע

1. הלומדים יתארו את מושג התקווה של קאנט והקשר
2. הלומדים יסבירו את הקשר בין מושג התקווה לתפיסת הדת וההיסטוריה של קאנט

מיומנויות

1. הלומדים יבינו טקסטים היסטוריים סבוכים של עמנואל קאנט
2. הלומדים ינתחו את טיעונו של קאנט מבחינת המבנה הלוגי שלהם ומבחינת הקשרם למחלוקות פילוסופיות של התקופה
3. הלומדים יעריכו את הפרשנויות השונות לטקסט של קאנט
4. הלומדים יציגו עמדה מנומקת לגבי הטקסטים באופן בהיר ותמציתי

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים: (להרחבה)

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת (להרחבה)
1	מבוא: קאנט ומושג התקווה			
2	האידיאליזם הטרנסצנדנטלי של קאנט			
3	גבולות התבונה - הדיאלקטיקה של התבונה התיאורטית הפרכת ההוכחות לקיום האל		על האי-אפשרות של הוכחה לקיום אלוהים	תגובות משותפות דרך Perusall
4	האידיאות של התבונה המעשית		ביקורת התבונה המעשית: הקדמה ומבוא	תגובות משותפות דרך Perusall
5	החירות והצו הקטיגורי	ניתוח פסקה בקבוצות: החנווני הטוב	הנחות היסוד למטפיזיקה של המוסר: פרק ראשון	תגובות משותפות דרך Perusall

תגובות משותפות דרך Perusall	ביקורת התבונה המעשית: הדיאלקטיקה של ביקורת התבונה המעשית	ניתוח פסקה בקבוצות: הסטואים לעומת האפיקוראים	האנטינומיה של התבונה המעשית והטוב העליון	6
תגובות משותפות דרך Perusall	ביקורת התבונה המעשית: הדיאלקטיקה של ביקורת התבונה המעשית	ניתוח טיעון בקבוצות: ההוכחה המוסרית להשארות הנפש	הדרישות של התבונה המעשית – ההוכחה המוסרית לקיום האל והשארות הנפש	7
תגובות משותפות דרך Perusall	הדת בגבולות התבונה בלבד: פרשה ראשונה	ניתוח טיעון בקבוצות: המוחלטות של האופי המוסרי השורשי	הרוע הרדיקלי	8
תגובות משותפות דרך Perusall	הדת בגבולות התבונה בלבד: פרשה שלישית		הכנסיה האוניברסלית והקדמה המוסרית	9
תגובות משותפות דרך Perusall	"על כישלונם של כל הניסיונות הפילוסופיים לתיאודיצייה"		בעית הרוע וצידוק האל	10
תגובות משותפות דרך Perusall	אידיאה להיסטוריה אוניברסלית מנקודת מבט קוסמופוליטית		סימנים של תקווה בהיסטוריה האנושית	11
תגובות משותפות דרך Perusall	בדבר האמירה המקובלת: ייתכן שהדברים נכונים להלכה, אך לא למעשה		ישום המוסר למעשה	12
תגובות משותפות דרך Perusall	לשלום הנצחי		תקווה לשלום	13
		מצגות תלמידים על העבודות הסופיות	שיעור סיכום	14

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

 ציון סופי

משקל בציון הסופי	תיאור התוצר
80 %	עבודה סופית
20 %	5 תגובות במהלך הסמסטר דרך Perusall

דרישות הקורס

נוכחות בשיעורים והשתתפות פעילה, קריאה בבית, תגובות על גבי קריאה דרך perusal, עבודה בסוף הסמסטר.

דרישות קדם

שם הקורס	מס' הקורס

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה (רצוי עדכני)

ספרות ראשונית, קריאת חובה

קאנט, עמנואל, ביקורת התבונה הטהורה, הקיבוץ המאוחד, 2013 (קטעים)
קאנט, עמנואל, ביקורת התבונה המעשית, תרגום: שמואל הוגו ברגמן ונתן רוטנשטרייך, מוסד ביאליק, 1973 (קטעים)

הנחת יסוד למטאפיזיקה של המידות, תרגום: חנן אלשטיין, ספרי עליית הגג, 2010

מהי נאורות? כתבים פוליטיים, תרגום: יפתח הלרמן-כרמל, רסלינג, 2009

"על כישלונם של כל הניסיונות הפילוסופיים לתיאודיצייה", תרגום: גדי גולדברג, כנרת זמורה-ביתן דביר ומרכז שלם, 2011

ספרות משנית, רשות

Allen Wood, Kant's Moral Religion, Cornell University Press 1970

Allen Wood, Kant and Religion, Cambridge University Press 2020